Informatiebeveiligingsbeleid Nuffic

Datum	:	20-03-2017
Versie	:	4.0
Auteur	:	Sandra van den Berg

Opgesteld voor:
Nuffic

Vastgesteld door:
DO

Inhoudsopgave

1. Inleiding

1.1. Algemeen

Informatie is een van de belangrijkste bezittingen van Nuffic en bevindt zich in allerlei systemen en sites. Het mag duidelijk zijn dat verlies of beschadiging van data grote gevolgen kan hebben. Te denken valt aan reputatieschade, verlies aan kennis en financiële schade. Om de beveiliging van informatie te optimaliseren is een goed Informatiebeveiligingsbeleid noodzakelijk. Informatiebeveiliging is het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket aan maatregelen om de kwaliteitsaspecten beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatievoorziening te garanderen.

Het Informatiebeveiligingsbeleid is opgesteld conform het document "Informatiebeveiliging in het Hoger Onderwijs"/ CIO Beraad en SURF-ibo, dat door veel instellingen als model wordt gehanteerd. Daarnaast is de internationale standaard **ISO/IEC 27002,** zijnde de code voor informatiebeveiliging, als leidraad gebruikt. In deze standaard worden alle facetten van Informatiebeveiligingsbeleid die als "good practice" van belang zijn, benoemd en beschreven.

Nuffic heeft de ambitie om met het onderhavige beleidsdocument informatiebeveiliging structureel naar een hoger niveau te brengen en daar te houden door de aspecten wet- en regelgeving, de organisatie van de beveiligingsfunctie en het Informatiebeveiligingsbeleid -ook in hun onderlinge relatie duidelijk te beschrijven, vast te stellen en te borgen.

1.2 Reikwijdte van het beleid

Dit beleid heeft betrekking op:

- De beveiliging van informatie die ontleend kan worden aan gegevensverzamelingen van Nuffic (digitaal en fysiek), hieronder vallen persoonsgegevens;
- De beveiliging van de (geautomatiseerde) informatiesystemen en de beveiliging van ICT-voorzieningen van Nuffic,

Ook als er sprake is van het uitbesteden van (delen van) dienstverlening (outsourcing) blijft dit beleid van toepassing en blijft Nuffic verantwoordelijk voor de manier waarop de dienstverlener omgaat met informatiebeveiliging.

Het streven is om de NESO-kantoren in de toekomst te laten voldoen aan passende maatregelen gesteld in het beleid, rekening houdend met de omvang, risico's en kosten.

Voor informatiebeveiliging worden ook eisen aan de fysieke beveiliging van de omgeving gesteld en eisen aan archief en personeel gesteld. Hoewel deze buiten de scope van dit document vallen, vormt het Informatiebeveiligingsbeleid een geïntegreerd geheel met onderstaande beleidsterreinen

- De fysieke beveiliging van de omgeving
  De fysieke beveiliging betreft het voorkomen van onbevoegde fysieke toegang tot Nuffic en het voorkomen van schade aan of verstoring van het terrein en de informatie van Nuffic. De afdeling HRM & Ondersteuning is verantwoordelijk voor de fysieke beveiliging (zie ook 5.4). Zij organiseert de toegangsbeveiliging- en beveiliging van ruimten. Met de externe bewakingsdienst worden afspraken vastgelegd omtrent de beveiliging van het pand. Daarnaast is de afdeling HRM & Ondersteuning verantwoordelijk voor preventieve maatregelen tegen brand, waterschade, inbraak, stroomstoring etc.

- Archiefbeleid
  Het archiefbeleid richt zich op het in geordende en toegankelijke staat brengen van archiefbescheiden ter ondersteuning van de primaire processen. De afdeling HRM & Ondersteuning is verantwoordelijk voor het Archiefbeleid.
  In het archiefbeleid wordt rekening gehouden met de bescherming van persoonsgegevens en met de vereisten uit de Archiefwet en het Archiefbesluit.

- Personeelsbeleid
  Richt zich op het inzetten van de diverse personeelsinstrumenten om de mogelijkheden van medewerkers zo goed mogelijk te benutten.

1.3 Doelstelling Informatiebeveiligingsbeleid

Het Informatiebeveiligingsbeleid heeft als doel het beschermen van informatie van Nuffic tegen mogelijke bedreigingen en beoogt daarmee de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de informatievoorziening te garanderen. Dit resulteert in een zoveel mogelijk ongestoorde bedrijfsvoering en dienstverlening van Nuffic. Een afgeleid doel is het minimaliseren van schade als gevolg van beveiligingsincidenten. Schade kan ontstaan door verlies van informatie en apparatuur, beschadiging van ICT faciliteiten, verstoring of verlies van activiteiten als gevolg van beveiligingsincidenten en aantasting van de reputatie van Nuffic.

Nuffic draagt namens opdrachtgevers zorg voor de verwerking van gegevens van derden en ook deze informatie wordt zorgvuldig verwerkt en beschermd volgens het Informatiebeveiligingsbeleid. Door vastleggen en implementeren van het Informatiebeveiligingsbeleid voldoet Nuffic aan de wettelijke eisen. Daarnaast geeft het aan welke beveiligingsaspecten in contractuele verplichtingen van belang zijn

Het Informatiebeveiligingsbeleid is de grondslag voor een samenhangend pakket aan maatregelen en procedures rondom informatiebeveiliging. Het Informatiebeveiligingsbeleid is een kader om toekomstige maatregelen in de informatiebeveiliging te toetsen.

Daarnaast worden in het beleid de uitgangspunten en de organisatie rondom informatiebeveiliging vastgelegd en gedragen door het DO. Er wordt aangegeven hoe de verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden zijn belegd.

Het beleid wordt periodiek geëvalueerd en herzien indien maatschappelijke en organisatorische veranderingen daar aanleiding toe geven.

1.4. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de uitgangspunten van het Informatiebeveiligingsbeleid, alsmede de classificatie van informatie. Classificatie is een methode om het beveiligingsniveau van door Nuffic gebruikte en gemaakte informatie te bepalen.
In hoofdstuk 3 wordt omschreven aan welke wetgeving Nuffic dient te voldoen (compliance).
In hoofdstuk 4 wordt de beveiligingsorganisatie geschetst met rollen en verantwoordelijkheden.
Hoofdstuk 5 beschrijft de beleidsprincipes voor het opstellen van de beveiligingsnormen.
In hoofdstuk 6 wordt beschreven hoe Nuffic omgaat met security incidenten en in hoofdstuk 7 wordt tenslotte ingegaan op de naleving van het Informatiebeveiligingsbeleid.

2. Uitgangspunten informatiebeveiliging

2.1. Uitgangspunten

De uitgangspunten voor informatiebeveiliging bij Nuffic zijn:

- Informatiebeveiliging is een **continu proces**. Regelmatige herijking van beleid en audits: technologische en organisatorische ontwikkelingen binnen en buiten Nuffic maken het noodzakelijk om periodiek te bezien of men nog wel op de juiste wijze bezig is de beveiliging te waarborgen.

- **Eigendom van informatie**: Nuffic is als rechtspersoon eigenaar van de informatie die onder haar verantwoordelijkheid wordt geproduceerd. Daarnaast beheert Nuffic informatie, waarvan het eigendom (auteursrecht) toebehoort aan derden. Nuffic werkt met een Creative Commons Licentie. D.w.z. dat de informatie die Nuffic publiceert op haar website en in haar publicaties, onder naamsvermelding, uitgezonderd voor commerciële doeleinden, mag worden hergebruikt door derden. Medewerkers dienen goed geïnformeerd te zijn over de regelgeving voor het (her)gebruik van informatie.

- Informatiebeveiliging is gebaseerd op **classificatie**, zie (2.2)

- Nuffic blijft verantwoordelijk voor de betrouwbaarheid (beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid) van uitbestede diensten.

- Bij de aanschaf van nieuwe systemen of bij wijzigingen in systemen, wordt **vanaf de start van het project** rekening gehouden met informatiebeveiliging.

2.2. Classificatie van informatie

Nuffic werkt met verschillende typen informatie zoals vertrouwelijke informatie, privacygevoelige informatie en openbare informatie. Daarbij dient Nuffic zorgvuldig om te gaan met persoonsgegevens.
Vertrouwelijke- en privacygevoelige informatie dient extra beschermd te worden t.o.v. openbare informatie.
Nuffic hanteert een methode om het beveiligingsniveau van door haar gebruikte en gemaakte informatie te bepalen. Zij classificeert deze informatie per proces op vereist beveiligingsniveau. Hierbij worden twee factoren gewogen:
1 het risicoprofiel van het proces;
2 het niveau voor beveiliging van persoonsgegevens (afhankelijk van soort en complexiteit/omvang van gegevensverzameling).

2.2.1 Risicoprofiel van proces

Het risicoprofiel van het proces wordt in het Auditplan vastgesteld. Onderscheiden worden een bedrijfskritisch of niet bedrijfskritisch risicoprofiel.

Processen met een groot strategisch-, financieel en/of klantbelang en/of waarin voldoen aan wet- en regelgeving en/of eisen van verslaglegging cruciaal is scoren een bedrijfskritisch risicoprofiel. Het risicoprofiel van de informatie gebruikt in deze processen is derhalve ook hoog. Om de processen goed uit te kunnen voeren is het beschikken over juiste, tijdige en volledige informatie immers noodzakelijk.

2.2.2 Niveau beveiliging persoonsgegevens

Het niveau voor beveiliging van persoonsgegevens wordt bepaald conform de richtlijnen van de

Registratiekamer[1]. De Registratiekamer onderscheidt hierin vier risicoklassen. Een risicoklasse is het product van de kans op ongewenste gevolgen en de schade die dit kan veroorzaken voor de betrokkenen. Er wordt uitgegaan van de risicoklassen Wbp:

- risicoklasse 0: publiek niveau
- risicoklasse 1: basisniveau
- risicoklasse 2: verhoogd niveau
- risicoklasse 3: hoog risico

Voor het bepalen van de risicoklasse Wbp wordt de volgende twee stap procedure gehanteerd: Ten eerste bepaling van de soort informatie.

- Risicoklasse 0: openbare persoonsgegevens (bijvoorbeeld publieke internetsites, brochures)
- Risicoklasse 1: gegevens die een relatie weergeven tussen twee personen of tussen 1 persoon en een organisatie;
- Risicoklasse 2: gegevens van bijzondere aard (religie, gezondheid, politiek, strafrechtelijk, krediet of schulden);
- Risicoklasse 3: gegevens met een hoge gevoeligheidsgraad (DNA, schade voor betrokkenen, wettelijk of anderszins geheimhoudingsplicht). Nuffic werkt niet met gegevens met een hoge gevoeligheidsgraad en besteed deze verwerking ook niet uit aan derden.

Ten tweede wordt de omvang en complexiteit van de gegevensverzameling beoordeeld. Er wordt bekeken of het gaat om dan wel een verzameling van gegevens uit diverse systemen dan wel persoonsgegevens van een groot aantal personen. Indien dit het geval is dan wordt de risicoklasse met factor 1 verhoogd (dus bijv. soort informatie is risicoklasse 1, indien het gaat om een omvangrijk bestand van personen dan wordt dit verhoogd naar risicoklasse 2). Als de omvang en complexiteit laag is blijft de risicoklasse ongewijzigd.

[1] “Beveiliging van persoonsgegevens, achtergrondstudies en verkenningen AV23”

2.2.3 Wegingsfactoren

De informatie binnen Nuffic wordt geclassificeerd volgens de bovengenoemde wegingsfactoren, waarbij dus twee variabelen met de volgende waarden meespelen:

Risicoprofiel proces(conform het Auditmemo
Niet bedrijfskritisch
Bedrijfskritisch

Risicoklasse Wbp
0
1
2

Per combinatie van deze twee variabelen worden "bepaald" wat het classificatieniveau is. Hiervoor is onderstaande classificatiematrix opgezet.

Figuur: Classificatiematrix

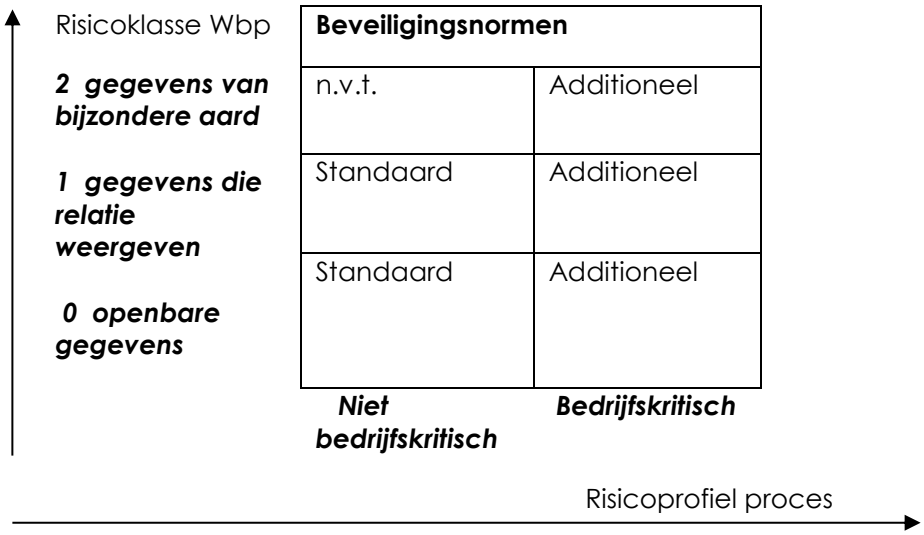

Het DO stelt de classificatie vast, waarbij de Algemeen Directeur verantwoordelijk is.

2.3 Standaard en additionele beveiligingsnormen

Aan de hand van de classificatiematrix wordt het vereiste beveiligingsniveau van informatie bepaald. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in standaardbeveiliging en additionele beveiliging.

Alle door Nuffic gebruikte en gemaakte informatie wordt via een standaardpakket van normenbeschermd. Dit is de "baseline".

Additionele normen komen bovenop de baseline.. Het is een pakket van normen dat nodig is om vertrouwelijke-, privacygevoelige- en/of bedrijfskritische informatie te beschermen. Additionele normenworden vereist als het risicoprofiel van een proces bedrijfskritisch is.
De standaard en additionele beveiligingsnormenzijn een aanvulling op het Informatiebeveiligingsbeleid en worden ontwikkeld door Team ICT en goedgekeurd door de DO. N.a.v. organisatorische en technische veranderingen worden de beveiligingsnormen herzien. Tenslotte is er een beperkte set van informatie die buiten de classificatiematrix valt. Deze set gaat niet over persoonsgegevens, is vertrouwelijk en valt niet binnen een door het auditplan gespecificeerd proces. Te denken valt aan beslisdocumenten van de Raad van Toezicht, welke

dusdanig gevoelig zijn, dat deze ook als "kritisch" kunnen worden aangewezen. De definitie van deze set van informatie zal worden bepaald en vastgesteld door het DO.
Voor het classificeren van informatie is een procedure opgesteld. Bij nieuwe informatie of nieuwe processen wordt aan de hand van deze procedure het vereiste classificatieniveau van de informatie bepaald. Periodiek wordt per proces bekeken of het al dan niet gewijzigde risicoprofiel van het proces en/of mogelijk geactualiseerde informatie aanleiding geven het proces te "herclassificeren".

2.4 Structuur beveiligingsnormen

Bij het opstellen van de normen is de internationale standaard **ISO/IEC 27002,** zijnde de code voor informatiebeveiliging, als leidraad gebruikt.Eveneens is uit onderstaande normenkaders en documenten geput:

- NEN-ISO/IEC27001 (nl), "Managementsystemen voor informatiebeveiliging - Eisen",
- Cloud Security Alliance (CSA), "The Notorious Nine: Cloud Computing Top Threats in
  - 2013",
- NCSC beveiligingsrichtlijnen voor web applicatie
- Cloud Computing Compliance Controls Catalogue (C5), 2016
- Cloud Controls matrix version 3.01.1

De normensteunen op beleidsprincipes die verwoord worden in hoofdstuk 5.

De indeling van de normen is in kolommen waardoor de normen kunnen worden gefilterd al naar gelang de beveiligingsgraad, de dienstverlener, scope en of er een certificering is voor betreffende norm.
Hieronder volgen de kolommen:

- Hoofdonderwerp
- Korte code (verwijst naar nieuw toegevoegde normen)
- Onderwerp
- Norm
- Baseline beveiligd
- Additioneel beveiligd
- Scope beveiliging: intern/eter
- Verschillende ICT diensten als:
  -Hosting en Infrastructuur as a Service (IAAS) en Technisch beheer. Samengenomen is dat Platform as a Service (PaaS)
- Applicatiebeheer. Samengenomen met IaaS en PaaS heet dat Software as a Service (Saas)
- Maatwerk (ontwikkeling)
- Interne hosting
- Degenen die bij Nuffic verantwoordelijk zijn voor het afdwingen van de normen
- Door welke ISO certificering de norm wordt afgedekt. Als de dienstverlener zich jaarlijks hierop laat certificeren, dan hoeft niet aan de dienstverlener te worden uitgevraagd of deze hieraan voldoet.
- Ruimte voor opmerkingen
- Voldoet dienst aan norm? (ja/ne), ter beoordeling van Team ICT
- Ruimte voor vragen aan dienstverlener voor toetsing van het voldoen aan beveiligingsnormen
- Motivering (van dienstverlener\) of hij/zij wel/niet aan de norm voldoet.

3. Wet- en regelgeving

Er wordt op de volgende wijze omgegaan met relevante wet- en regelgeving:

Wet Bescherming Persoonsgegevens
Nuffic heeft de wettelijke vereisten (juistheid en nauwkeurigheid van gegevens en passende technische en organisatorische maatregelen tegen verlies en onrechtmatige verwerking) geïmplementeerd via het Informatiebeveiligingsbeleid. Naleving van de beveiligingsnormen leidt tot voldoen aan de wet. Nuffic sluit bewerkersovereenkomsten af met haar dienstverleners. Bewaartermijnen voor persoonsgegevens worden per afdeling gemotiveerd en vermeld in een overzicht.

Archiefwet
Nuffic heeft haar Archiefbeheer vastgelegd in een Archiefbeheerdocument Hierin wordt aangegeven op welke wijze Nuffic informatie archiveert en vernietigt.

Intellectueel eigendom / Auteurswet
Nuffic gaat zorgvuldig om met het intellectueel eigendom van anderen. Zij beschermt haar eigen intellectueel eigendom door passende IT maatregelen en door dit contractueel vast te leggen, waardoor een andere partij niet zomaar inbreuk kan maken op het intellectueel eigendom van Nuffic.

Telecommunicatiewet
Nuffic heeft maatregelen genomen ter voorkoming dat er ongevraagde e-mailberichten gestuurd worden aan derden. Daarnaast informeert Nuffic gebruikers over het plaatsen van cookies en vraagt toestemming voor het plaatsen ervan.

Wet Computercriminaliteit
De Wet Computercriminaliteit richt zich op de strafrechtelijke probleemgebieden in relatie tot het computergebruik. De wet schrijft voor dat “enige beveiliging” vereist is alvorens er sprake *kan zijn* van het eventueel strafrechtelijk vervolgen van delicten jegens de organisatie en het eventueel vrijwaren van bestuurders van de organisatie.

Lokale wetgeving
Voor NESO’s geldt ook lokale wetgeving.

Andere relevante documenten voor Informatiebeveiliging die Nuffic hanteert zijn de Code voor Informatiebeveiliging (NEN-ISO/IEC 27001).

4. Organisatie Informatiebeveiligingsbeleid

4.1 Organisatie van de informatiebeveiligingsfunctie

In deze paragraaf wordt beschreven hoe de informatiebeveiligingsfunctie is georganiseerd, wie waarvoor verantwoordelijk is en wie welke taken uitvoert. Van belang daarbij is om onderscheid te maken naar richtinggevend of strategisch, sturend of tactisch en uitvoerend niveau. Wat betreft het strategisch niveau wordt aangesloten op het Besturingsmodel van Nuffic en op de Informatiemanagementorganisatie, d.w.z. centraal gecoördineerd informatiemanagement. De Algemeen Directeur is eindverantwoordelijk voor het Informatiebeveiligingsbeleid en stelt het vast in het DO. Wat betreft het tactisch en uitvoerende niveau wordt de beveiligingsfunctie bij de afdelingen belegd. De proceseigenaren zijn verantwoordelijk voor het handhaven van het juiste beveiligingsniveau van (uitbestede) diensten.

De afdelingshoofden en Neso-directeuren zijn verantwoordelijk voor een goede informatiebeveiliging op hun afdeling, respectievelijk Neso-kantoor. Dit omvat ook de keuze van maatregelen en de uitvoering en handhaving ervan. De afdelingshoofden en Neso-directeuren zijn verantwoordelijk voor de administratieve organisatie. Zij dragen er zorg voor dat maatregelen en procedures blijven aansluiten op de dagelijkse praktijk. Bij wijzigingen in het stelsel van maatregelen en procedures dragen zij er zorg voor dat de beschreven administratieve organisatie wordt aangepast. De Neso-directeuren zijn verantwoordelijk voor het beheer van de lokale IT-infrastructuur. Hun verantwoordelijkheden vallen binnen de kaders van het Neso handboek. Team ICT brengt aan afdelingshoofden (of hun medewerkers) advies uit over de informatiebeveiliging, welk advies afdelingshoofden meenemen in hun besluitvorming. Op het moment dat de besluitvorming dermate dreigt af te wijken/afwijkt van het advies kunnen de Informatiemanager en/of de Security manager de besluitvorming voorleggen aan de Directeur Bedrijfsvoering.
Als Afdelingshoofden of Directeuren afwijken van het Informatiebeveiligingsbeleid en beveiligingsnormen dienen zij dit aan te geven aan team ICT en legt team ICT deze afwijkingen vast in een register, met vermelding van situatie en motivatie voor afwijking. Team ICT gebruikt dit register om het Informatiebeveiligingsbeleid en beveiligingsnormen periodiek te actualiseren.
Team ICT is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding, ondersteuning en signalering in het kader van het Informatiebeveiligingsbeleid. Ook is deze verantwoordelijk voor het beheer van de centrale infrastructuur.

Het afdelingshoofd belegt een aantal taken bij de functioneel beheerder. Deze laatste vormt een verbindende schakel tussen het afdelingshoofd, de applicatiegebruikers, leverancier en team ICT en speelt een belangrijke rol bij de informatiebeveiliging.

Informatiebeveiliging kent een multidisciplinaire benadering. Het vereist betrokkenheid- en deskundigheid van medewerkers, functioneel beheerders, Team ICT, Team JZI, Team FZ en Afdeling HRM en Ondersteuning.

Hierna volgt een overzicht van medewerkers met uitvoerende taken in het kader van het Informatiebeveiligingsbeleid. Taken betrokken bij uitvoering en bij de controle daarop worden niet door dezelfde medewerkers uitgevoerd (functiescheiding).

Niveau	Functie	Taken
Strategisch Tactisch	Informatiemanager	Stelt het Informatiebeveiligingsbeleid op en herziet dit in de toekomst
Tactisch/ Uitvoerend	Teamcoördinator Control	Stelt het auditbeleid op.

Uitvoerend	Auditors (intern en extern)	Auditors toetsen processen op Informatiebeveiligingscriteria of voeren de audit op de ICT infrastructuur uit.
Niveau	Functie	Taken
Uitvoerend	Neso medewerker	De Finance & Operations Officer van Neso-kantoren zijn aanspreekpunt voor de Security manager
Uitvoerend	Functioneel beheerder	Voert het autorisatie-, gebruiks- en wijzigingsbeheer uit en past de beveiligingsnormen toe op de applicaties in zijn/haar beheer en rapporteert aan de proceseigenaar en de Security manager.
Uitvoerend	Security manager	Adviseert over baseline- en additionele normenen rapporteert de voortgang aan de teamcoördinator van Team ICT. Verantwoordelijk voor de afhandeling van security incidenten en rapporteert hierover.
Uitvoerend	Jurist en JZ	Beoordeelt of Wbp van toepassing is en meldt gegevensverwerkingen aan CBP. Aanspreekpunt voor verwerking van persoonsgegevens binnen Nuffic en is verantwoordelijk voor voorlichting hieromtrent
Uitvoerend	Medewerkers	Verantwoordelijk voor alle aspecten van beveiliging met betrekking tot de eigen functie
Uitvoerend	Externe (ICT)dienstverleners	Voert de beveiliging uit en rapporteert aan de proceseigenaar en functioneel beheerder.

4.1.1 Financiering van informatiebeveiliging

BV betaalt voor het opstellen van het Informatiebeveiligingsbeleid en een interne/externe audit op Nuffic ICT infrastructuur en Nuffic brede security audits., Afdelingen betalen voor beveiliging en decentrale audits van hun diensten en systemen..

4.1.2 Bescherming van persoonsgegevens en privacy

Nuffic beschermt de persoonsgegevens van haar klanten en medewerkers zorgvuldig.
Er worden niet meer persoonsgegevens verzameld dan voor het doel nodig zijn en persoonsgegevens worden veilig verwerkt, bewaard en tijdig vernietigd. Medewerkers worden geïnformeerd over hun verantwoordelijkheden bij het verwerken van persoonsgegevens.
Nuffic meldt de verwerking van persoonsgegevens aan de Autoriteit Persoonsgegevens. Nuffic heeft een informatieplicht jegens de betrokkenen van wie de persoonsgegevens worden verwerkt. Daarnaast is Juridische Zaken het aanspreekpunt voor vragen over verwerking van persoonsgegevens.

Als Nuffic de verwerking van persoonsgegevens uitbesteedt aan een bewerker dient deze

hetzelfde passende niveau van beveiliging te garanderen als Nuffic en de persoonsgegevens niet anders te gebruiken dan voor de uitvoering van de overeenkomst. Nuffic sluit bewerkersovereenkomsten met bewerkers in aanvulling op de Algemene Rijksvoorwaarden bij IT-overeenkomsten (ARBIT voorwaarden) en Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van opdrachten tot het verrichten van diensten (ARVODI voorwaarden)

4.2 Bewustwording
Nuffic medewerkers dienen goed bekend te worden gemaakt met het Informatiebeveiligingsbeleid en relevante procedures. De medewerkers vormen vaak onbewust de meest kritische schakels in de beveiligingsketen, wat een risico kan vormen voor de uitvoering van het beleid. Het DO, afdelingshoofden, Team ICT en Functioneel beheerders dienen zich daarom duidelijk achter dit beleid op te stellen, een voorbeeldfunctie te vervullen en medewerkers te informeren en te motiveren om dit beleid actief uit te voeren.
De afdelingshoofden zijn verantwoordelijk voor het bewustzijn van hun medewerkers rondom informatiebeveiliging en dat hun medewerkers werken conform de beveiligingseisen. Team ICT informeert medewerkers over informatiebeveiliging en kan security awareness tests laten uitvoeren.

Uiteraard heeft de medewerker ook een eigen verantwoording voor de beveiliging van informatie en het signaleren van onvolkomenheden in de beveiliging van informatie. Een ieder die met vertrouwelijke gegevens werkt dient zich bewust te zijn van zijn of haar geheimhoudingsplicht. Deze geheimhoudingsplicht is vastgelegd in het arbeidscontract, doordat daarin de CAO van toepassing is verklaard, waarin de geheimhoudingsplicht is opgenomen (art. 1.16 CAO).

5. Beleidsprincipes ten aanzien van beveiligingsnormen

Voor informatiebeveiligingsnormen worden de onderstaande beleidsprincipes gehanteerd (zie ook 2.3 en 2.4).

5.1 Medewerkers onmisbare schakel

De informatiebeveiliging kan in technische en fysieke zin optimaal georganiseerd zijn, maar als medewerkers onzorgvuldig omgaan met (vertrouwelijke) informatie is de beveiliging niet waterdicht. Medewerkers en ingehuurd personeel dienen hun verantwoordelijkheid te nemen in het beveiligen van informatie. Het bewustzijn van medewerkers op elk niveau in de organisatie over de noodzaak van beveiliging is de belangrijkste voorwaarde om dit Informatiebeveiligingsbeleid goed te laten functioneren. Daarom is het van belang medewerkers vanaf hun inwerkperiode goed te blijven instrueren over hun taken en verantwoordelijkheid en periodiek een security awareness test te houden
Een medewerker kan geen twee taken vervullen die onverenigbaar zijn als het gaat om beveiligingsaspecten. Waar nodig dienen functies te worden gescheiden en vervuld door verschillende personen, uitgewerkt in een goed ingerichte AO.

5.2 Passende fysieke beveiliging

Informatie moet niet alleen in technische- en organisatorische zin beveiligd zijn, er is ook een passende fysieke beveiliging noodzakelijk. Er is een goed toegangsbeheer en er wordt door de receptie en eventueel met camerabeveiliging gecontroleerd wie het gebouw binnenkomt. Zo wordt voorkomen dat onbevoegden toegang kunnen krijgen tot informatie en informatiesystemen. Er wordt bepaald welke ruimten worden afgesloten en bepaald wie toegang tot welke ruimtes heeft. Ruimten waar IT voorzieningen staan, welke kritieke of gevoelige informatie ondersteunen, worden beveiligd. De medewerker heeft een eigen verantwoordelijkheid voor het afsluiten van kasten, kamers en het leeg achterlaten van zijn bureau.
Daarnaast worden voorzorgsmaatregelen genomen ter bescherming van het gebouw, ruimten en daarin aanwezige informatie tegen de gevolgen van brand, waterschade, inbraak, stroomstoring etc. Hiervoor is het van belang het beveiligingsbewustzijn bij medewerkers te verhogen.
De afdeling HRM & Ondersteuning is verantwoordelijk voor het toegangsbeheer en controle en voor de bescherming van het gebouw en informatie tegen genoemde schadelijke invloeden.
Team ICT stelt normen op om de IT infrastructuur en IT apparatuur te beschermen. Zie hiervoor de beveiligingsnormen.

5.3 Veilige afname van ICT diensten

Nuffic maakt gebruik van software-, platforms- of infrastructuurdiensten die op aanvraag via het internet beschikbaar gesteld worden. Deze diensten zijn makkelijk schaalbaar, afhankelijk van de behoefte van Nuffic. Een proceseigenaar laat een risico analyse uitvoeren alvorens een ICT dienst van enige omvang via Internet kan worden afgenomen. Hierin worden de risico's geïdentificeerd en beoordeeld. Hierbij wordt rekening gehouden met de waarde en gevoeligheid van de informatie en de mogelijke gevolgen voor Nuffic wanneer de beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van deze informatie worden aangetast. Medebepalend voor de beslissing om een dienst via Internet af te nemen is dat gegevens binnen de Europese Unie worden opgeslagen. Het initiatief om advies te vragen ligt bij de afdeling/een team. Team ICT geeft een go/no go advies op de afname afhankelijk van de veiligheids en continuïteitsrisico's. Een proceseigenaar maakt vervolgens een afgewogen keuze waarin het advies van Team ICT wordt meegenomen. proceseigenaren nemen de beveiligingsnormen, niveau van dienstverlening en het melden van security incidenten in overeenkomsten met deze dienstverleners op. De dienstverlener dient voldoende inzicht te verschaffen in hoe zij aan de vermelde normen voldoet. De wijze waarop de

dienstverlener invulling geeft aan bepaalde normen kan van invloed zijn op de bedrijfsvoering van Nuffic.

5.4 Correcte en veilige bediening van IT voorzieningen

Door veilig beheer en correcte bediening van IT voorzieningen wordt de informatie van Nuffic goed beschermd. Medewerkers gaan veiliger met IT voorzieningen om, als hun taken en verantwoordelijkheden op dit vlak duidelijk zijn en ze zich bewust zijn van hun rol. Daarnaast is het van belang dat er procedures en bedieningsinstructies zijn voor het beheer en bediening van de IT-voorzieningen. Dat deze goed bekend en toegankelijk zijn en zijn bijgewerkt. Daarnaast dient het transport van informatiedragers voldoende te zijn beveiligd door medewerkers, eventueel in samenspraak met de Afdeling HRM & Ondersteuning.
Medewerkers zijn zich bewust dat ze het netwerk niet belasten met virussen die voortkomen uit onverantwoordelijke acties of ongeautoriseerde programmatuur.
De IT voorzieningen worden degelijk beheerd en beschermd tegen virussen en ongewenste e-mail. Team ICT werkt daartoe met firewalls en een "DeMilitarized netwerk zone". Virussen worden gedetecteerd, preventief verwijderd en de voorziening wordt hersteld na een aanval van virussen. Routinebackups voorkomen dat informatie verloren gaat. Deze backups worden versleuteld en op een veilige plaats volgens afgesproken termijn bewaard.
Nuffic heeft een spambeleid zodat zij voldoet aan de vereisten uit de Telecomwet en haar klanten niet onnodig lastigvalt met ongewenste e-mail en cookies. Team ICT spant zich in om de ontvangst van spam door medewerkers te verminderen.
Alle nieuwe software zal eerst geïnstalleerd worden in een testomgeving zodat eventuele risico's voor de productie worden geminimaliseerd.
De beveiliging van IT voorzieningen is gebaseerd op classificatie van informatie. Indien bepaalde informatie additioneel moet worden beveiligd zullen bij het testen fictieve persoonsgegevens worden gebruikt. Hiermee worden persoonsgegevens beschermd bij onderhoud door derden.

5.5 Passende toegangsbeveiliging

De toegang tot informatie, IT-voorzieningen en bedrijfsprocessen is op basis van behoefte, beveiligingsniveaus en classificatie van informatie.
Nuffic wil voorkomen dat onbevoegden toegang krijgen tot informatie, IT-voorzieningen en bedrijfsprocessen en zij wil bewerkstelligen dat bevoegden gestructureerd toegang krijgen tot benodigde informatie. Er wordt gedefinieerd hoe een passende toegangsbeveiliging wordt gerealiseerd en geborgd. Aan de hand van een autorisatiematrix wordt per informatiesysteem bepaald welke gebruiker welke bevoegdheden heeft. Wachtwoorden dienen aan eisen te voldoen. Functies behoren expliciet te worden gescheiden om het risico van nalatigheid of opzettelijk misbruik van IT-voorzieningen te verminderen.
Indien informatie additioneel moet worden beveiligd is sprake van aanvullende eisen t.a.v. gebruikersidentificatie, het loggen van toegang en het achteraf kunnen aantonen van de rechtmatigheid van overgedragen bevoegdheden.

5.6 Verwerving, ontwikkeling en onderhoud van informatiesystemen

Bij de koop en ontwikkeling van informatiesystemen/software is het van belang dat beveiliging integraal deel uitmaakt van informatiesystemen/software. Beveiligingsnormen moeten worden vastgesteld tijdens de specificatie van de eisen voor het project en behoren te worden verantwoord, overeengekomen en gedocumenteerd. Daarnaast dient voorafgaande aan de productiefase een systeem/software te worden getest op het voldoen aan de beveiligingseisen. Bij wijzigingen in het systeem/software dient te worden onderzocht of het systeem/software nog steeds voldoet aan de beveiligingsnormen. Om informatie te beschermen is het van belang dat in- en uitvoergegevens worden gevalideerd. In procedures voor het aangaan van nieuwe contracten, testmanagement en wijzigingenbeheer vormen de beveiligingsnormen een vast

onderdeel. Leveranciers van informatiesystemen moeten zich contractueel aan de beveiligingsnormen houden, waarop de systeemeigenaar toeziet en de leverancier eventueel aanspreekt.

5.7 Continuïteitsmanagement

Nuffic wil onderbrekingen in de bedrijfsvoering tegengaan en haar kritische processen beschermen tegen gevolgen van omvangrijke storingen. Het kan hier gaan om onvoorziene calamiteiten zoals ernstige computerstoringen, brand of waterschade.
Continuïteitsmanagement is gerelateerd aan het auditbeleid. In het Auditplan wordt periodiek vastgesteld in welke mate processen bedrijfskritisch zijn. De beoordeling van processen en het vereiste beveiligingsniveau van persoonsgegevens worden gewogen en resulteren in een standaard- of additioneel beveiligingsniveau van informatie.
Nuffic wil risico's gestructureerd identificeren, risico's verminderen en de consequenties beperken van incidenten die schade toebrengen. Dit houdt o.a. in dat informatiebeveiligingsincidenten beheerd worden, waardoor tijdig corrigerende maatregelen genomen kunnen worden (zie hoofdstuk 6). Nuffic en externe dienstverleners hebben een continuïteitsplan voor de ICT-infrastructuur, welke een plan bevat voor herstel van de infrastructuur en gegevensverwerking na calamiteiten. In voorkomende gevallen dienen de oorzaak, de gevolgen en de getroffen maatregelen schriftelijk te worden vastgelegd. Het continuïteitsplan moet goed bekend zijn.

6. Melding en afhandeling van security incidenten

Incidentbeheer en –registratie hebben betrekking op de wijze waarop geconstateerde dan wel vermoede inbreuken op de informatiebeveiliging door de medewerkers en dienstverleners gemeld worden en de wijze waarop deze worden afgehandeld. Dit is uitgewerkt in de procedure Afhandeling security incidenten. Als bij het security incident persoonsgegevens zijn betrokken kan het tevens een datalek zijn. De beoordeling en afhandeling van een datalek zijn uitgewerkt in de procedure melden datalek.

Het is van belang om te leren van security incidenten. Incidentregistratie en periodieke rapportage over opgetreden incidenten horen thuis in een goede informatie beveiligingsomgeving. Er is daarom een meldpunt ingericht bij de Security manager.
Elke medewerker is verantwoordelijk voor het signaleren van incidenten en inbreuken op informatiebeveiliging en zwakke plekken in de informatiebeveiliging. De medewerker is verplicht incidenten inbreuken en vermoedelijke datalekken te melden bij het Afdelingshoofd en de Security manager. De dienstverlener is contractueel verplicht om incidenten, inbreuken en vermoedelijke datalekken te melden bij zijn/haar contactpersoon en de Security manager van Nuffic.

De incidenten worden door de Security manager geregistreerd. De incidenten worden afgehandeld in nauw overleg met de betrokkenen en de proceseigenaar. Besluitvorming door de proceseigenaar vindt plaats met in achtneming van het advies van ICT, het belang van de business en de voorgestelde kosten. De besluitvorming mbt acties wordt gedocumenteerd.
De incidenten dienen als input voor de incident-rapportages, waarover in het operationeel overleg wordt gesproken. Bij constatering van bepaalde trends kan hierop meteen worden ingespeeld, bijvoorbeeld door het nemen van extra maatregelen.

7. Naleving

7.1 Lijnverantwoordelijkheid

De afdelingshoofden zijn verantwoordelijk dat hun medewerkers werken conform de beveiligingseisen. Informatiebeveiliging behoort, waar relevant, een onderdeel te zijn in werkoverleg en functioneringsgesprekken. De afdelingshoofden spreken hun medewerkers aan in geval van tekortkomingen en nemen passende disciplinaire maatregelen indien een medewerker het Informatiebeveiligingsbeleid schendt of zich niet houdt aan de geheimhoudingsplicht (artikel 1.16 CAO Nederlandse Universiteiten). Medewerkers die werken met vertrouwelijke en privacygevoelige informatie behoren zich bewust te zijn van hun verantwoordelijkheid. De functioneel beheerders faciliteren de informatiebeveiliging. Ze controleren via de autorisatiematrix of bevoegdheden correct zijn toegekend en bewaken en controleren de gegevensintegriteit van de processen.

7.2 Kaderstellende rol

De afdeling Financiën en ICT vervult een kaderstellende rol en houdt toezicht op de naleving van de eisen voortvloeiend uit het Informatiebeveiligingsbeleid, beveiligingsnormen en verwante procedures.

7.3 Audits

De implementatie van de informatiebeveiliging wordt ook onafhankelijk beoordeeld. Om er zeker van te zijn dat de praktijk overeenkomt met het voorgesteld beleid en dat de normen uitvoerbaar zijn en het beoogde effect hebben, maakt Nuffic gebruik van interne en externe security auditors.

Twee verschillende type interne audits zijn relevant voor informatiebeveiliging:

1. Audit voor het beheer van de IT infrastructuur
2. Andere audits naar de primaire en ondersteunende processen van Nuffic

Ad 1. De audit voor het beheer van de IT infrastructuur is een security audit welke toetst of de centrale infrastructuur conform de beveiligingsnormen Nuffic wordt beheerd. Het incidentbeheer (Team ICT-helpdesk) en wijzigingenbeheer vormen hiervan een onderdeel. Deze audit wordt opgenomen in het Auditplan en uitgevoerd in opdracht van de directeur Bedrijfsvoering, als gedelegeerd opdrachtgever van de Algemeen Directeur.
Vanwege het technische specialistische karakter zal deze over het algemeen worden uitbesteed. De rapportage, besluitvorming en opvolging vinden plaats conform het reguliere auditproces (zie Auditplan en Mavim).

Ad 2. Beveiligingsnormen worden geïntegreerd in de reguliere procesgerichte audits, omschreven in het Auditplan. Informatie(beveiliging) vormt immers een integraal onderdeel van processen. Bij een additioneel beveiligd proces vindt aan het begin van een project een risicoanalyse plaats. Op basis hiervan wordt bepaald in hoeverre een externe audit gewenst is en welke scope geldt.
In het normenkader voor audits naar processen worden de informatie beveiligingscriteria (beheersmaatregelen) opgenomen waaraan de auditor toetst . Eventueel worden externe security auditors ingeschakeld voor de beoordeling van ICT aspecten in bepaalde processen, op initiatief en kosten van de proceseigenaar. De auditor en Informatiemanager coördineren de opdrachtverstrekking aan deze externe security audits in overleg met de proceseigenaar. Het auditproces verloopt verder conform Auditplan.
De audits voor informatie beveiliging worden zoveel mogelijk geïntegreerd in de normale Planning & Control cyclus. De auditor adresseert zijn bevindingen aan de gedelegeerd opdrachtgever en de implementatie van de bevindingen wordt gemonitord in de viermaandelijkse managementrapportages.

Bijlage 1 Documenten informatiebeveiliging

In het kader van informatiebeveiliging kent Nuffic de volgende documenten:
1. Informatiebeveiligingsbeleid
Het Informatiebeveiligingsbeleid wordt in concept opgesteld door Team ICT. De DO stelt het vast. De actuele versie van dit document is beschikbaar via Mavim. Naar aanleiding van maatschappelijke- en organisatorische veranderingen kan het Informatiebeveiligingsbeleid worden herzien.

2. Beveiligingsnormen Nuffic
Deze bestaat uit baseline normen en additionele normen.
Baseline normen zijn in de dagelijkse praktijk minimaal nodig zijn om een basis niveau van informatiebeveiliging te kunnen waarborgen. Dit vloeit voort uit het beleid of uit besluiten die door het tactisch overleg genomen zijn. Deze baseline normen dienen dus organisatie breed genomen te worden.

Additionele normen worden boven op de baseline normen genomen. Het is een pakket van normen welke nodig is om vertrouwelijke, privacygevoelige of bedrijfskritische informatie te beschermen.